

Љубиша Мишић

Путник у својој крви

Милан Ненадић, „СТЕФАНОС“ ПЕСМЕ, ИЗДАЊЕ: „СВЈЕТАОСТ“, САРАЈЕВО 1971)

„Првенац“ Милана Ненадића је компарација талента и младости, дакле са свим оним сазвучјима спознаје, коју најчешће и једино може само младост да да песми. Ако се песник мучи (а овај песник воли и задовољан је сопственим мучењима) да одгонетне загоњетку свога флауида и смрти, и при том бахато, чемерно исписује своју поезију, стиче се дојам да му је посао Сизифов, али да баш у сталним поразима и једино у поразима има неке ванвремене наде. Није то оно решење — смрт. Већ некакав смисао који ми земници не можемо да досегнемо својом неравноправном свешћу. Тај смисао сигурно у нама постоји, ако ништа друго онда као праискон, а најсигурније као сећање. Песник, је метафизички, и као да је код њега примарно: не неспоразум са светом, већ неспоразум са собом. Сав у тражењу и при том горак и спреман сваки час да осуди себе а не да ламентује над собом, он гре опасним али и правим путевима, који ако не донесу решење, донеће и подариће песнику пут. Јест маглен, јест непознат, јест неуморан, јест опасан (Песник не треба да буде Песник ако не воли опасности) на коме је унапред поражен и на коме ће задовољно оставити кости и звезде, и тако ослобођен тамнице и тамничара, остаће нека чудна и непозната слобода, постаће неки део јединомогућности. Егоистична флексибилност тема указује нам на пе-

сничко и људско „Ја“, које, у ствари не постоји и које не треба да постоји, јер песник је лишен да буде легенда, историја, или неки будући рат, више шансе има да буде лицемерни гроб, ваздух, вода без свога хтења, птица, а најпре да се понови, да буде будући људски створ, дакле вечно да буде свој син у страшном окриљу мајке — тајне. Најгоре по песника, што он у битисању са собом, пред оним страшним судом доноси судове страховито импулзирајућим језиком, па отуда треба ценити Ненадићеве напоре, који можда сматра неку хуману трагедију, без обзира што му песнички говор још није срећан, кристалан, није препознат пред другима, већ је то неки црвени говор, жалац, бумеранг или трчање у круг. Песник није зато нимало крив, због своје младости, а то се да и исправити, та лиричност, та намерна рогобатност, будућим зрењем, који се надам да ће песника одвести у свере правилног говора. Против, овакве књиге, ниједан критичар не би смео да има ништа против, јер је ово типична прва књига једног песника, који стреми универзуму, и која се обећава будућим књигама. Логос постоји у овој поезији и перманентан је к смрти, без мољакања за себе. За сада се овај песник показује и доказује, мислим да ће доћи време, када ће ослобођен Миљковићеве жице (која се само понегде јавља, акутног тока), бити до-

стојно име Босанско-Херцеговачке поезије.

Зар то песник и не наговештава у свом најбољем циклусу „Чисто Путовање“, у истој песми:

„А мост немогућ? Кажу да
време из нас потиче,
Да пред нама сунце проноси
и тако путе

Осветљава.

Мислим:

По
вс
ља

О таквој долини давно је
певати требало.

За ову знамо да не даје
што смрт не може

Присвојити, знамо да је
у њој настајати

И нестајати једнако добро.

Јер,

Нит се прекине на извесном
месту.

На извесном месту цвет
издахне.

Ми смо то и то: остаје
да планемо,

Да сагоримо“.

Помало бунтовнички, страдалнички, филозофски, поносно без икаквог увијања, без бојазни да ће му то заврнути шију, можда чак поносно ако му се то и деси. Јер песник, тај несубјени властодержац, који то не помишља ниједног тренутка, би истину, би да буде дрво, а не вербалиста стећака, хумова и своје крви.

ПОСТ СКРИПТУМ

Приметно је у нашој данашњој из мртвих пробуденој поезији, да када један млади неафирмисани песник објави своју прву књигу, нико неће да му напише приказ. То је оно најгоре, најгоре је ћутање, јер млади песник обично има поштен однос према таквим стварима; он жели да му се приказ напише па макар га будућа критика сагрла. То је већ тема за есеј. Толико.